

TEODOR MANEA

INFRAȚIUNI CONTRA
LIBERTĂȚII RELIGIOASE ȘI
RESPECTULUI DATORAT
PERSOANELOR DECEDATE

CUPRINS

ASPECTE INTRODUCATIVE _____	1
I. De ce este lucrarea utilă și actuală? _____	1
II. Metodologia folosită _____	7
III. Raportul teoretic și practic dintre libertatea religioasă și libertatea de conștiință _____	10
CAPITOLUL I. ANALIZA NOȚIUNILOR ELEMENTARE PENTRU ÎNȚELEGEREA POLITICII PENALE ÎN MATERIA LIBERTĂȚII RELIGIOASE _____	15
I. Noțiunea de cult în accepțiunea legii române _____	15
1. Decretul nr. 177 din 4 august 1948 _____	15
1.1. Conținutul libertății religioase și de conștiință _____	17
1.2. Noțiunea de „cult” _____	19
2. Legea nr. 489/2006 _____	24
2.1. Noțiunea de „grupare religioasă” _____	27
2.2. Asociații religioase _____	28
2.3. Statutul de cult al unei asociații religioase _____	30
2.4. Educația religioasă _____	35
2.5. Retragera calității de cult _____	37
II. Libertatea religioasă în viziunea Declarației Universale a Drepturilor Omului _____	38
III. Libertatea religioasă în viziunea Convenției europene a drepturilor omului _____	39
1. Tipuri de credințe religioase și/sau filosofice _____	42
2. Ateismul _____	45
3. Libertatea religioasă _____	46
IV. Protecția libertății religioase în sistemul normativ al Uniunii Europene _____	52

CAPITOLUL II. INCRIMINAREA ÎN ALTE STATE A ANUMITOR ATINGERI ADUSE DREPTULUI

LA LIBERTATE RELIGIOASĂ _____	57
I. State care nu au infracțiuni contra libertății religioase în codurile lor penale _____	59
1. Andorra _____	59
2. Franța _____	59
3. Letonia _____	61
II. State care includ în codul penal o supraunitate normativă dedicată doar infracțiunilor contra libertății religioase ____	62
1. Italia și Vaticanul _____	62
2. Regatul Spaniei _____	67
3. Germania _____	69
4. Liechtenstein _____	72
5. Malta _____	74
6. Polonia _____	75
III. State care includ infracțiunile contra libertății religioase într-o supraunitate normativă dedicată infracțiunilor prin care se protejează una sau mai multe valori constituționale _____	77
1. Luxemburg _____	77
2. Regatul Țărilor de Jos _____	79
3. Serbia _____	83
4. Ucraina _____	84
5. Armenia _____	86
6. Azerbaidjan _____	87
7. Uzbekistan _____	88
8. Belgia _____	90
9. Bulgaria _____	91
10. Muntenegru _____	93
11. Estonia _____	93
12. Ungaria _____	94
13. Mongolia _____	96
14. Statele Unite ale Americii _____	97
15. Federația Rusă _____	99

IV. State care au preferat alte tehnici legislative pentru incriminarea atingerilor aduse libertății religioase _____	101
1. Republica Moldova _____	101
2. Turcia _____	103
3. Albania _____	108
4. Bosnia și Herțegovina _____	109
5. Georgia _____	110
6. Kazahstan _____	111
7. Croația _____	112
8. Republica Cehă _____	113
9. Canada _____	113
10. Slovenia _____	115
11. Islanda _____	116
12. Finlanda _____	116
13. Macedonia _____	118
14. Suedia _____	119
15. Norvegia _____	120
16. Regatul danez _____	121
17. Elveția _____	122
18. Kârgâzstan _____	123
19. Lituania _____	124
20. Portugalia _____	127
21. Slovacia _____	129
22. Tadjikistan _____	130
V. Observații cu privire la incriminarea în alte state a atingerilor aduse libertății religioase _____	133
1. Există state care nu au inclus în codurile lor penale infracțiuni contra libertății religioase _____	133
2. Protejarea cultelor vs. protejarea libertății religioase _____	135
3. Există cel puțin două tipuri de conduite analizate frecvent incriminate în lume _____	136
4. Sunt infracțiunile contra libertății religioase infracțiuni contra ordinii publice? _____	138
5. De ce nu sunt definite conceptele folosite în cazul infracțiunilor contra libertății religioase? _____	139

6. Merită incriminate anumite forme ale abuzului privind libertatea religioasă? _____	140
7. Poate fi incriminată diseminarea de idei de natură religioasă? _____	142
8. Care ar trebui să fie raportul dintre libera exprimare și libertatea religioasă? _____	143
9. Normele precum cele prevăzute de art. 384 din Codul penal român sunt rare _____	150
CAPITOLUL III. ÎMPIEDICAREA EXERCITĂRII LIBERTĂȚII RELIGIOASE (ART. 381) _____	151
I. Cadru general _____	151
1. Evoluția textului incriminator în dreptul penal român _____	151
2. Precizări preliminare cu privire la „spiritul” modificărilor survenite în 2014 _____	155
3. Aspecte de drept comparat _____	156
II. Analiza infracțiunii _____	157
CAPITOLUL IV. PROFANAREA LĂCAȘURILOR SAU A OBIECTELOR DE CULT (ART. 382) _____	177
I. Cadru general _____	177
1. Evoluția textului incriminator în dreptul penal român _____	177
2. Aspecte de drept comparat _____	178
II. Analiza infracțiunii _____	178
CAPITOLUL V. PROFANAREA DE CADAVRE SAU MORMINTE (ART. 383) _____	190
I. Aspecte introductive _____	190
1. Evoluția textului incriminator în dreptul penal român _____	190
2. Aspecte de drept comparat _____	191
II. Analiza infracțiunii _____	192

CAPITOLUL VI. PRELEVAREA ILEGALĂ DE ȚESUTURI SAU ORGANE (ART. 384)	219
I. Aspecte introductive. Evoluția textului incriminator în dreptul penal român	219
II. Analiza infracțiunii	220
CONCLUZII	233
I. Statele trebuie să asigure o protecție sporită libertății religioase	233
II. Definirea termenilor folosiți în Codul penal este absolut necesară	235
III. Nu doar cultele ar trebui să beneficieze de o protecție juridică suplimentară	236
IV. Pentru moment, nu credem că se justifică limitarea suplimentară a libertății de exprimare în sensul protejării libertății religioase	239
V. Este necesară modificarea art. 383 din Codul penal în sensul protejării ritualurilor funerare, indiferent dacă presupun sau nu un serviciu religios	239
VI. Modificarea art. 384 din Codul penal în sensul lărgirii câmpului de aplicare	240
VII. Nu credem că este oportună crearea unei infracțiuni de ultraj contra slujitorilor cultelor	241
VIII. Merită o formulare mai detaliată a definiției infracțiunilor?	242
BIBLIOGRAFIE	245